

Vastaus Kai-Ari Lundellin ja Tuukka Saimenin sekä 6 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan Energian vaarallisten jätteiden polttolaitoksen turvallisuusselvitykset tehtävä uudelleen

VD/12955/00.02.00.03/2022

RV/K-ML/RK-K/TK/JT

Kai-Ari Lundell ja Tuukka Saimen sekä 6 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki Vantaan Energian pääomistajana keskeyttää Vantaan Långmossebergeniin suunnitellun vaarallisten jätteiden polttolaitoksen rakentamisen.

Vantaan Energian on tehtävä yhdessä valvovien viranomaisten kanssa uudet riskiarviot, jotka vastaavat muuttunutta turvallisuusympäristöä sekä ottaa huomioon Euroopassa sattuneiden vastaavien laitoskeskittymien räjähdysten syyt ja seuraukset.

Vaarallisten jätteiden polttolaitoksen turvallisuusselvitykset on tehty ennen Ukrainan sotaa. Suomen sekä Euroopan turvallisuuspoliittinen ympäristö on muuttunut radikaalisti viranomaisten ja Vantaan Energian tekemien selvityksien jälkeen merkittävästi. Suomi on hakenut puolustusliitto Naton jäseneksi ja pääkaupunkiseudun strateginen merkitys on muuttunut.

Vaarallisten jätteiden polttolaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee pääkaupunkiseudun kriisinajan pohjavesivarannot. Mikäli Suomi ja pääkaupunkiseutu joutuisi sotilaallisen iskun kohteeksi, niin ohjusiskut tai terroristiset toimenpiteet kohdistuisivat pääkaupunkiseudun vesilinjastoon. Päijännetunneli on yksi merkittävistä sotilaallisista kohteista kuten Vantaan lentokenttä, Vuosaaren satama sekä Vantaan Energian hallitsema laitoskeskittymä, johon vaarallisten jätteiden polttolaitos on tarkoitus rakentaa.

Viranomaisten sekä Vantaan Energian selvityksissä ei ole otettu riittävästi huomioon laitoskeskittymän aiheuttamaa riskiä lähiseudun asukkaille ja yrityksille.

Euroopassa on viimeisen seitsemän vuoden aikana räjähtänyt viisi täysin vastaavanlaista laitoskeskittymää. Leverkusenin polttolaitoksessa räjähti heinäkuussa 2021.

Esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, jotta vaarallisten jätteiden polttolaitoksen turvallisuusselvitykset tehdään uudelleen. Selvityksien jälkeen arvioidaan uudelleen laitoksen välttämättömyys ja mahdollinen rakentamispäätös.”

Kaupunginvaltuusto 14.11.2022 § 25

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Vantaan kaupungin kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan Långmossebergeniin, nykyisen Jätevoimalan tontille rakentuva korkealämpötilalaitos on merkittävä askel kohti Vantaan kaupungin sekä Vantaan Energian tavoitetta olla hiilinegatiivinen vuonna 2030. Vantaan Energian päästövähennysten merkitys on Vantaan hiilineutraaliustavoitteiden kannalta ratkaisevassa asemassa. Vantaan Energian päästövähennykset syntyvät tästä ja muista hankekehityksessä olevista hankkeistamme.

Korkealämpötilalaitoksen jätteiden käsittelyprosessista syntyvällä hukkalämmöllä korvataan fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Lisäksi investoinnilla parannetaan huoltovarmuutta ja varmistetaan Vantaan kaukolämmön vakaahintaisuutta. Laitoksen toiminta on suoraan kytköksissä suunniteltuun lämmön kausivarastoon, jonne syntyvää lämpöä voisi varastoida myös lämpimään aikaan odottamaan kylmiä vuodenaikoja. Näillä kahdella hankkeella mahdollistetaan fossiilisen maakaasun korvaamista, jota tällä hetkellä tarvitaan erityisesti talven pakkaspäivien lämmöntuotannossa. Korvaamalla paikallisella lämmönlähteellä ulkomailta tuotua fossiilista maakaasua, vantaalaisten lämmityksen huoltovarmuus ja vakaahintaisuus paranevat.

Vaaralliseksi luokitellut jätteet ovat tavanomaisia kotitalouksien ja teollisuuden kierrätykseen kelpaamattomia jätteitä, kuten maaleja, liimoja, liuottimia, lakkoja ja lääkkeitä. Tämänkaltaisille jätteille ei ole muuta käsittelytapaa kuin hävittää ne polttamalla korkeassa lämpötilassa. Tällä hetkellä näitä jätteitä viedään osaksi ulkomaille, mutta Vantaan Energian korkealämpötilalaitoksen valmistuttua sillä mahdollistetaan jätteiden turvallinen käsittely kotimaassa ja prosessista syntyvän hukkalämmön hyödyntäminen vantaalaisten rakennusten lämmittämiseksi. Laitoksen toiminta tulee työllistämään vakituisesti noin 10 henkilöä lisää ja tuo Vantaan Energialle lisätuloja.

Vantaan Energia ilmoittaa, että se on sitoutunut noudattamaan kaikkia viranomaisten määräyksiä liittyvätpä ne turvallisuuteen, ympäristönsuojeluun tai huoltovarmuuteen. Laitoksella on lainvoimainen rakennuslupa ja rakennustyöt ovat käynnissä. Etelä-Suomen Aluehallintovirasto on myöntänyt laitokselle ympäristöluvan toukokuussa 2022. Laitoksen riskejä on arvioitu osana suunnittelutyötä kevästä 2020 lähtien. Riskiarviot jatkuvat edelleen ja täydentyvät sekä päivittyvät suunnittelun tarkentuessa ja sitä mukaa, kun laitokselle valitut laitetoimittajat laativat riskiarviot omista toimituskokonaisuuksistaan. Tällä hetkellä Vantaan Energia laatii Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) hyväksyttäväksi vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin edellyttämää turvallisuusselvitystä, joka on edellytyksenä laitoksen toiminnan käynnistymiselle.

Turvallisuusselvityksessä Vantaan Energia osoittaa, että yhtiö on

- ottanut käyttöön toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä turvallisuusjohtamisjärjestelmän toimintaperiaatteiden toteuttamiseksi;
- selvillä harjoittamaansa toimintaan liittyvistä suuronnettomuuksien mahdollisuuksista ja ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin onnettomuuksien välttämiseksi sekä seurausten vaikutusten rajoittamiseksi;
- ottanut huomioon riittävän turvallisuus- ja luotettavuustason suunnittelussa, rakentamisessa, käytössä ja kunnossapidossa; ja
- laatinut sisäisen pelastussuunnitelman ja toimittanut tiedot ulkoista pelastussuunnitelmaa sekä tuotantolaitosta ympäröivän maan käytön suunnittelua varten.

Riskiarviot ja turvallisuusselvitys huomioivat myös lähiseudun asukkaat ja yritykset. Vantaan Energia on tutustunut vastaavissa laitoksissa tapahtuneisiin onnettomuuksiin ja on huomioinut niiden syyt laitoksen suunnittelussa. Suunnittelussa on niin ikään otettu huomioon voimassa olevat parhaan käyttökelpoisen tekniikan vertailuasikirjat (BREF) vastaaville laitoksille.

Toisin kuin valtuustoaloitteessa esitetään, laitoksen turvallisuusselvitystä ei ole tehty ennen Ukrainan sotaa. Riskiarvioita täydennetään ja päivitetään edelleen suunnittelun edetessä ja Vantaan Energia on parhaillaan laatimassa turvallisuusselvitystä valtioneuvoston asetuksen 685/2015 mukaisesti. Näin ollen aloitteessa esiin nostettu vaatimus riskiarvioiden ja turvallisuusselvityksen tekemisestä uudelleen ei ole ajankohtainen.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue toteaa, että hanke sisältyy niihin hiilinegatiiviseen energiatuotantoon tähtääviin keskeisiin investointeihin, jotka on mainittu kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 9 hyväksymissä Vantaan Energia Oy:n omistajapolitiittisissa linjauksissa. Linjausten mukaan yhtiö laajentaa jätteiden energiahyötykäytön käsiteltyyn puutavaraan ja korkeamman lämpökäsittelyn vaativiin jätteisiin.

Kaupunginhallitus 17.4.2023 § 28

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Kai-Ari Lundellille, Tuukka Saimenille sekä 6 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko poistui yhteisöjäävinä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asia käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti jäsen Niilo Kärjen kannattamana asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Lundellin palautusesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Abdi, Kaiju, Kanerva, Karinen, Kasonen, Luukkala, Multala, Norrena, Tahvanainen, Tammi, Valtanen) ja 2 ei-ääntä (Kärki, Lundell) joten puheenjohtaja totesi asian käsittelyn jatkuvan.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys

Liitteet:

- Allekirjoitettu Kai-Ari Lundellin ja Tuukka Saimenin sekä 6 muun valtuutetun aloite Vantaan Energian vaarallisten jätteiden polttolaitoksen turvallisuusselvitykset tehtävä uudelleen
- Äänestysraportti Kh 17.4.2023 § 28

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi